

Wijzigingen jaarrekening 2027

The better the question. The better the answer. The better the world works.

Shape the future
with confidence

Binnenkort worden de jaarrekeningen 2026 opgemaakt en inmiddels zijn een aantal wijzigingen voor 2027 en verder ook al bekend. Een goede voorbereiding is het halve werk, en daarom bevat deze publicatie de belangrijkste nieuwe bepalingen voor 2027 zoals die nu bekend zijn.

Voor de specifieke verwijzingen naar de nieuwe regelgeving verwijzen we naar het overzicht aan het einde van dit artikel. In dit artikel wordt de stand van zaken tot en met 1 oktober 2026 besproken. Dit betekent dat de RJ-Uitingen die na deze datum worden gepubliceerd niet zijn opgenomen. In dit artikel zijn geen RJ-Uitingen besproken die van toepassing zijn voor specifieke sectoren.

Invloed van IFRS 18 op de Richtlijnen

IFRS 18 “Presentation and Disclosure in Financial Statements” bevat nieuwe voorschriften voor de presentatie en toelichting van financiële overzichten. Als gevolg hiervan zijn ook andere IFRS-standaarden gewijzigd, waaronder IAS 7 “Statement of Cash Flows”. De RJ heeft onderzocht in hoeverre deze wijzigingen aanleiding geven tot aanpassing of verduidelijking in de Richtlijnen en heeft als gevolg van dit onderzoek in verschillende richtlijnen enkele aanpassingen en verduidelijkingen voorgesteld. Vanwege de wettelijke voorgeschreven indeling van balans en winst-en-verliesrekening beperken de aanpassingen zich vooral tot Richtlijn 360 “Het kasstroomoverzicht”.

Definitie bedrijfsresultaat

De RJ heeft specifiek gedefinieerd welke posten onder model E en model F onderdeel zijn van het bedrijfsresultaat:

- bij toepassing van model E, Besluit modellen jaarrekening is het bedrijfsresultaat de som van de bedrijfsopbrengsten minus de som van de bedrijfslasten;
- bij toepassing van model F, Besluit modellen jaarrekening is het bedrijfsresultaat het netto-omzetresultaat vermeerderd met de overige bedrijfsopbrengsten.

Daarnaast heeft de RJ verduidelijkt dat het startpunt van het kasstroomoverzicht moet aansluiten op een sub totaal dat in de winst-en-verliesrekening is opgenomen. De RJ herbevestigt daarbij de nu al in de Richtlijnen opgenomen aanbeveling om het bedrijfsresultaat als uitgangspunt te nemen.

Herziene classificatie van rente en dividend

Onder de huidige RJ 360 bestaan verschillende opties voor de classificatie van ontvangen rente, ontvangen dividend, betaalde rente en betaald dividend. In de voorgestelde Richtlijn verdwijnt deze keuzevrijheid voor een groot deel. Voor ondernemingen waarop geen specifieke uitzondering van toepassing is, geldt de volgende indeling:

Kasstroom	Huidige RJ 360	Nieuwe classificatie
▪ Ontvangen rente	▪ Classificatie als operationele kasstroom of als investeringskasstroom	▪ Verplicht als investeringskasstroom
▪ Ontvangen dividend	▪ Classificatie als operationele kasstroom of als investeringskasstroom	▪ Verplicht als investeringskasstroom
▪ Betaalde rente	▪ Classificatie als operationele kasstroom of als investeringskasstroom ▪ Indien de betaalde rente als last is verwerkt: classificatie als operationele kasstroom of als financieringskasstroom ▪ Indien de rente is geactiveerd: classificatie als investeringskasstroom	▪ Verplicht als financieringskasstroom, ook als de rente is geactiveerd
▪ Betaald dividend	▪ Optioneel als operationele kasstroom ▪ financieringskasstroom aanbevolen	▪ Verplicht als financieringskasstroom

RJ 360.213a bevat een beperkte uitzondering op bovenstaande tabel: ontvangen rente, ontvangen dividend en betaalde rente mogen als operationele kasstromen worden gepresenteerd als de entiteit in de normale bedrijfsuitoefening investeert in financiële activa of financiering verstrekt aan derden. Daarnaast gelden specifieke bepalingen voor banken onder RJ 600 en verzekeraars onder RJ 605.

De gewijzigde classificatie kan ertoe leiden dat de operationele kasstroom verandert, terwijl de economische activiteiten en de totale kasstromen ongewijzigd blijven. Dat is relevant wanneer de operationele kasstroom wordt gebruikt in:

- financieringsconvenanten;
- bonus- en beloningsregelingen;
- interne KPI's en managementrapportages;
- communicatie met financiers en andere stakeholders.

Toelichting

Er zijn in de wet al een aantal bestaande algemene beginselen van toepassing:

- Het inzichtvereiste van artikel 2:362 lid 1 BW dat stelt dat de jaarrekening een zodanig inzicht moet geven dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over vermogen en resultaat, en voor zover de aard het toelaat over solvabiliteit en liquiditeit”.
- Het Besluit modellen jaarrekening dat voorschrijft welke posten afzonderlijk in de primaire overzichten of in de toelichting moeten worden vermeld.
- Artikel 2:363 lid 3 BW dat stelt een post niet afzonderlijk hoeft te worden vermeld als die van te verwaarlozen betekenis is voor het vereiste inzicht.

Daarnaast zijn in de Richtlijnen aanbevolen enkele kwantitatieve criteria opgenomen:

- Voor de balans: posten van meer dan 5% van het balanstotaal of meer dan 10% van de rubriek.
- Voor de winst-en-verliesrekening: meer dan 5% van het brutobedrijfsresultaat of 10% van de rubriek.

Deze kwantitatieve criteria volstaan niet in alle gevallen en daarom heeft de RJ kwalitatieve kenmerken toegevoegd die moeten worden meegewogen:

- Voor de balans: posten van meer dan 5% van het balanstotaal of meer dan 10% van de rubriek.
- Voor de winst-en-verliesrekening: meer dan 5% van het brutobedrijfsresultaat.

Dit betekent dat een post onder de 5% in specifieke situaties toch afzonderlijk toegelicht moet worden.

Gedacht kan worden aan een klein bedrag met grote schattingsonzekerheid, of een actief waarop een gebruiksbeperking rust. De omvang zegt in die gevallen weinig. Maar ook omgekeerd kan het zijn dat een post groter is dan 5%, maar vergelijkbaar van aard is met een andere post en daarmee wordt samengevoegd. Dit kan ertoe leiden dat niet iedere debiteur die groter is dan 5% afzonderlijk moet worden toegelicht.

Consolidatie

De RJ heeft de structuur van RJ 217 “Consolidatie” gewijzigd om daarmee de toegankelijkheid en leesbaarheid van de Richtlijn te vergroten. Met deze aanpassingen worden geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. Hieronder bespreken we de belangrijkste verduidelijkingen.

Groepsbegrip

In de praktijk bestaat enige onduidelijkheid over de begrippen die relevant zijn voor de bepaling van de consolidatieplicht en consolidatiekring. Dit betreft het groepsbegrip en het kunnen uitoefenen van overheersende zeggenschap in een andere maatschappij.

De RJ heeft het groepsbegrip nader uitgewerkt aan de hand van indicatoren voor de drie criteria van een groep (“organisatorische verbondenheid”, “economische eenheid” en “centrale leiding”). Naast bestaande indicatoren zijn een tweetal nieuwe indicatoren toegevoegd die kenmerkend zijn voor centrale leiding. Dit betreffen de volgende indicatoren:

- Er is sprake van een hiërarchische organisatiestructuur en er wordt een gemeenschappelijke strategie en gemeenschappelijk beleid gevoerd.

- Het feitelijk uitoefenen van overheersende zeggenschap in een maatschappij is kenmerkend voor centrale leiding. Hierbij is het mogelijk dat er (een bepaalde mate van) bestuursautonomie bij de maatschappij zelf ligt.

Ook heeft de RJ een nieuwe indicator toegevoegd ten aanzien van economische eenheid:

- Er is sprake van economische verbondenheid, die bijvoorbeeld tot uitdrukking komt middels (een bepaalde mate van) complementariteit van economische activiteiten, fiscale verbondenheid en/of onderlinge aansprakelijkstelling.

Overheersende zeggenschap

Tevens wordt door de RJ het begrip ‘beleidsbepalende invloed’ niet langer gehanteerd maar vervangen door het begrip “overheersende zeggenschap”. Daarnaast heeft de RJ verduidelijkt wanneer er sprake is van het kunnen uitoefenen van overheersende zeggenschap over een maatschappij. Hier is normaliter sprake van wanneer de meerderheid van de stemrechten uitgeoefend kan worden in de algemene vergadering. Daarnaast kan hier sprake van zijn wanneer overheersende zeggenschap op elk gewenst moment middels het uitoefenen van (contractuele) rechten binnen handbereik ligt.

De RJ benadrukt dat het kunnen uitoefenen van overheersende zeggenschap over een maatschappij een sterke indicator is voor het bestaan van een groepsrelatie, maar dat dit op zichzelf niet voldoende is om te concluderen dat er sprake is van een groepsrelatie.

De RJ heeft daarnaast verduidelijkt dat bij de beoordeling of de rechtspersoon overheersende zeggenschap kan uitoefenen over een maatschappij, de rechtspersoon evalueert of hij, of andere partijen, financiële instrumenten aanhouden die potentiële stemrechten bevatten. De RJ benadrukt dat in deze beoordeling uitsluitend rekening wordt gehouden met rechten die economische betekenis hebben.

Verduidelijking inzake consolidatieplicht tussenhoudster-maatschappij

De RJ merkt op dat in de praktijk enige onduidelijkheid bestaat wanneer er sprake is van een consolidatieplicht op basis van artikel 2:406 lid 2 BW. Hiervan is sprake indien de rechtspersoon niet aan het hoofd staat van de groep, maar wel aan het hoofd staat van zijn groepsdeel, of overheersende zeggenschap kan uitoefenen of de centrale leiding heeft over een maatschappij, en de rechtspersoon onderdeel uitmaakt van de consolidatiekring van het uiteindelijke groepshoofd. Een dergelijke rechtspersoon wordt veelal aangeduid met de term tussenholding of tussenhoudstermaatschappij. In vergelijking met de consolidatieplicht voor een groepshoofd (op basis van art. 2:406 lid 1 BW) is voor de consolidatieplicht van een tussenhoudstermaatschappij het eventueel ontbreken van een groepsrelatie niet relevant. Het kunnen uitoefenen van overheersende zeggenschap over een maatschappij, dan wel het voeren van de centrale leiding over een maatschappij, kan reeds leiden tot een consolidatieplicht voor een tussenhoudstermaatschappij.

Consolidatiekring

De consolidatiekring omvat een groter geheel dan het groepsbegrip, aangezien de consolidatiekring eveneens maatschappijen omvat waarop overheersende zeggenschap uitgeoefend kan worden of waarover de centrale leiding wordt gevoerd, zonder dat er sprake hoeft te zijn van een groepsrelatie.

Indien een rechtspersoon een belang in een maatschappij uitsluitend aanhoudt om dit te vervreemden, is het op basis van artikel 2:407 lid 1 BW mogelijk om dergelijke belangen niet te consolideren.

De RJ heeft geconstateerd dat in de praktijk enige onduidelijkheid bestaat hoe dergelijke belangen gepresenteerd dienen te worden. De RJ heeft verduidelijkt dat een belang dat uitsluitend aangehouden wordt om te vervreemden, en waarvoor de vrijstelling van de consolidatiekring op basis van artikel 2:407 lid 1 BW wordt gebruikt, gerubriceerd dient te worden onder de effecten en de presentatie- en toelichtingsvereisten van Richtlijn 226 Effecten toe te passen.

Presentatie- en toelichtingsvereisten

De bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW zijn van overeenkomstige toepassing op de geconsolideerde jaarrekening met uitzondering van de in artikel 2:410 lid 1 BW genoemde presentatie- en toelichtingsvereisten.

De RJ benadrukt echter dat de gegevens inzake bestuurdersbeloningen in de enkelvoudige of geconsolideerde jaarrekening kunnen worden vermeld, en aanbevolen wordt dat de gegevens inzake accountantshonoraria worden vermeld in de toelichting van de geconsolideerde jaarrekening.

De verwerking van onvermijdbare kosten van een derivaat in een hedgerelatie

Hedge-accounting heeft als doel om de resultaten van het hedge-instrument en de afgedekte positie gelijktijdig in de winst-en-verliesrekening te verwerken, om op die wijze de afdekking van een risico in de verslaggeving tot uitdrukking te brengen. Aan het toepassen van hedge-accounting zijn voorwaarden verbonden (RJ 290.610-613).

Een van de voorwaarden is dat de hedgerelatie een bepaalde mate van verwachte effectiviteit moet hebben. Om de effectiviteit van een hedgerelatie te vergroten is het mogelijk om slechts een proportioneel gedeelte van een derivaat, bijvoorbeeld 50% van het nominale bedrag, aan te wijzen als hedge-instrument en/of om bepaalde elementen van een derivaat van de hedgerelatie uit te sluiten. Daarnaast kan besloten worden de tijdswaarde van een optie, de termijnpunten van een valutatermijncontract of de zogenoemde valutabasissspread van de hedgerelatie uit te zonderen. Deze elementen worden ook wel aangeduid als de onvermijdbare kosten van een derivaat in hedgerelatie ("cost of hedging").

Onder IFRS 9 'Financial Instruments' is een specifieke verwerkingswijze voor de onvermijdbare kosten van een derivaat in een hedgerelatie voorgeschreven. Als de tijdswaarde van een optie van de hedgerelatie wordt uitgezonderd, worden de reële-waardeveranderingen van dit element initieel verwerkt in het eigen vermogen (via 'other comprehensive income') en is de vervolgverwerking van de waardeveranderingen afhankelijk van de aard van de afgedekte positie: transactie gerelateerd of periode gerelateerd. Voor het uitgezonderde element van termijnpunten of de valutabasissspread van een financieel instrument bestaat onder IFRS een keuze: de reële-waardeveranderingen van deze uitgesloten elementen worden ofwel verwerkt in overeenstemming met de verwerkingswijze van de uitgezonderde tijdswaarde van een optie, ofwel worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. RJ 290 gaat slechts in beperkte mate in op de verwerkingswijze van onvermijdbare kosten van een derivaat in een hedgerelatie.

De RJ is van mening dat de door IFRS voorgeschreven verwerkingswijze van de onvermijdbare kosten van een derivaat ook bij toepassing van RJ 290 tot goede verslaggeving leidt. De RJ stelt daarom voor om de verwerkingswijze van het uitgezonderde element van onvermijdbare kosten en het uitzonderen van een proportioneel gedeelte van een derivaat van de hedgerelatie in RJ 290 te wijzigen dan wel te verduidelijken. Op deze wijze is het ook mogelijk om hedgerelaties die onder toepassing van IFRS zijn gedocumenteerd en verwerkt, onder de Richtlijnen op eenzelfde manier toe te passen. De RJ heeft specifieke regels opgenomen voor het geval kostprijs hedge-accounting wordt toegepast.

Overzicht van RJ-Uitingen die in 2026 verschenen zijn	Waar is de regelgeving te vinden	Verplicht van toepassing vanaf
Impact van IFRS 18 op het kasstroomoverzicht*	RJ Uiting 2026-6; ongewijzigd definitief gemaakt in RJ-vergadering van 1 juli 2026	1 januari 2027
Consolidatie*	RJ-Uiting 2026-8: Definitief gewijzigde Richtlijn 217 'Consolidatie'	1 januari 2027
De verwerking van onvermijdbare kosten van een derivaat in een hedgerelatie*	RJ Uiting 2026-4	1 januari 2027
Aanpassingen naar aanleiding van ontvangen commentaren op de RJ-bundel	RJ-Uiting 2026-5A; ongewijzigd definitief gemaakt in RJ vergadering van 1 juli 2026	1 januari 2027

*Deze wijzigingen zijn in dit artikel besproken

EY | Building a better working world

EY is building a better working world by creating new value for clients, people, society and the planet, while building trust in capital markets.

Enabled by data, AI and advanced technology, EY teams help clients shape the future with confidence and develop answers for the most pressing issues of today and tomorrow.

EY teams work across a full spectrum of services in assurance, consulting, tax, strategy and transactions. Fueled by sector insights, a globally connected, multi-disciplinary network and diverse ecosystem partners, EY teams can provide services in more than 150 countries and territories.

All in to shape the future with confidence.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. EY member firms do not practice law where prohibited by local laws. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2026 EY Accountants B.V.
All Rights Reserved.

ED none.

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be relied upon as accounting, tax, legal or other professional advice. Please refer to your advisors for specific advice.

ey.com